C/2025/3474

16.7.2025

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune 2021-2027

(C/2025/3474)

având în vedere:

— Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolele 164, 174, 175, 177, 178 și 307;

— Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: *O politică de coeziune modernizată: evaluarea intermediară* – COM(2025) 163 final;

— Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare – COM(2025) 123 final;

— Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1057 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice – COM(2025) 164 final;

— Poziția actuală a Comitetului European al Regiunilor, astfel cum a fost exprimată în special în avizul privind *Evaluarea și propunerea de revizuire a CFM 2021-2027*, în rezoluția privind *Sprijinul regional de urgență în favoarea reconstrucției (RESTORE) și măsurile FEADR de acordare de asistență statelor membre afectate de dezastre naturale* și în avizul pe tema *O politică de coeziune reînnoită după 2027 care nu lasă pe nimeni în urmă*.

Întrucât:

— cadrul legislativ pentru politica de coeziune prevede că evaluarea la jumătatea perioadei trebuie să aibă loc pe baza estimărilor și propunerilor de alocare a cuantumului de flexibilitate care urmează să fie prezentate până la 31 martie 2025, iar autoritățile de management au prezentat deja astfel de evaluări și propuneri pe această bază;

— principala misiune a politicii de coeziune este de a consolida coeziunea teritorială, economică și socială în Uniunea Europeană, în conformitate cu articolul 174 din TFUE. Orice măsură de realocare a resurselor politicii de coeziune trebuie să țină seama de acest obiectiv și nu trebuie să diminueze capacitatea acestei politici de a-și atinge obiectivele pe termen lung;

— principiile gestiunii partajate, guvernanței pe mai multe niveluri, parteneriatului și abordării bazate pe realitatea zonei sunt cheile de boltă ale politicii de coeziune. Prin urmare, orice măsură directă sau indirectă de centralizare în cadrul politicii de coeziune trebuie respinsă ferm;

— colegiuitorii au solicitat CoR să-și prezinte poziția în termene foarte scurte, care nu permit CoR să elaboreze un aviz, ci doar să răspundă sub forma prezentei rezoluții urgente.

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR):

1. este de acord cu Comisia Europeană că trebuie sprijinite atât prioritățile actuale, cât și cele emergente ale UE, cum ar fi competitivitatea și decarbonizarea, apărarea, locuințele la prețuri accesibile, tranziția energetică, reziliența hidrică și provocările specifice cu care se confruntă regiunile frontaliere estice; salută ambiția de a intensifica investițiile în aceste priorități urgente și apreciază caracterul voluntar al acestei propuneri;

2. subliniază că coeziunea este un obiectiv central stabilit prin tratate și că programele politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 sprijină deja unele investiții ce se încadrează în multe din aceste domenii, alături de alte priorități ale UE, că sunt în curs de pregătire alte investiții în cadrul politicii de coeziune și că a expirat deja termenul pentru a prezenta evaluări și propuneri pentru alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate în cadrul evaluării la jumătatea perioadei a acestor programe;

3. salută noua posibilitate de a sprijini prin FEDR proiectele de decarbonizare ale întreprinderilor mari și relaxarea condițiilor pentru a acorda sprijin din Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) proiectelor conduse de întreprinderile mari, ținând seama de efectul pe care aceste întreprinderi îl pot antrena asupra inovării regionale și a creării de locuri de muncă, dar și de impactul regional pe care aceste proiecte îl pot avea asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. În fine, salută extinderea posibilităților de intervenție a FSE+, astfel încât lucrătorii și întreprinderile să se adapteze la noile procese industriale legate de decarbonizarea capacităților de producție, precum și la dezvoltarea competențelor în domeniul securității și apărării;

4. invită, ca atare, Comisia Europeană să efectueze fără întârziere evaluarea la jumătatea perioadei a programelor pentru care au fost deja prezentate estimări și propuneri, pentru a evita orice întârziere în punerea în aplicare. Acest lucru nu trebuie să aducă atingere posibilității ca autoritățile de management să prezinte modificări suplimentare ale programului pe baza oricărei legislații revizuite, în cazul în care decid astfel;

5. observă că propunerile Comisiei Europene nu alocă fonduri noi sau suplimentare pentru prioritățile identificate, ci promovează realocarea sumelor deja alocate regiunilor în cadrul Fondului de coeziune, FEDR, FTJ și FSE+, fie în cadrul programelor politicii de coeziune pe baza unui set de norme diferite/preferențiale, fie pentru instrumente gestionate la nivel central;

6. invită, ca atare, Comisia Europeană să propună de urgență resurse efective suplimentare pentru aceste priorități noi și altele aflate în curs ale UE, printr-o revizuire a planurilor naționale de redresare și reziliență sau prin suplimentări ale finanțării în cadrul programelor cu gestiune partajată, cum a fost cazul asistenței de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU). Planurile naționale de redresare și reziliență trebuie revizuite, inclusiv obiectivele de etapă, în special în țările în care ele sunt prea ambițioase. Curtea de Conturi Europeană subliniază în raportul său, printre altele, inconsecvența obiectivelor de etapă din fiecare stat membru;

7. își reiterează poziția potrivit căreia viitorul cadru financiar multianual ar trebui să fie conceput astfel încât să asigure flexibilitate și agilitate la nivelul tuturor pilonilor și modurilor de gestionare în eventualitatea unor viitoare priorități și urgențe, prevăzând, de exemplu, printre altele, integrarea de la început în CFP a unui fond de urgență mai substanțial și a unei rezerve generale de flexibilitate pentru situații de criză;

8. avertizează că modificările propuse de Comisia Europeană, inclusiv realocarea nelimitată de fonduri și un tratament mai favorabil pentru proiectele din cadrul noilor priorități în comparație cu ratele de cofinanțare existente, ar putea conduce la o situație de dezechilibru grav între resurselor disponibile pentru prioritățile noi și cele aflate în curs de implementare. Acest lucru poate lăsa uneori autoritățile de gestionare și beneficiarii fără fondurile necesare pentru a-și îndeplini angajamentele și așteptările;

9. observă că propunerea poate influența investițiile totale în UE datorită posibilității de a aplica o rată de cofinanțare a UE de 100 % în locul unor rate cuprinse între 40 % și 85 %. Cu toate acestea, recunoaște importanța unei rate mai ridicate de cofinanțare din partea UE pentru regiunile cu constrângeri bugetare, pentru a menține finanțarea UE la un nivel ridicat;

10. înțelege dorința de a stimula investițiile, dar subliniază că creșterea cofinanțării la 100 % pentru toate regiunile va ajuta cel mai mult regiunile cele mai dezvoltate, în detrimentul celor mai puțin dezvoltate regiuni;

11. invită statele membre să asigure continuarea cofinanțării naționale și să mențină nivelul investițiilor totale în regiuni și localități, astfel cum a fost planificat inițial; Orice modificare a programelor care afectează alocările acestora ar trebui efectuată numai cu acordul partenerilor de la nivel teritorial, în conformitate cu principiile parteneriatului și guvernanței pe mai multe niveluri;

12. observă că propunerea introduce o relaxare însemnată a normelor numai pentru axele prioritare și programele specifice care convin să transfere cel puțin 15 % din alocările lor către prioritățile identificate, ceea ce ar putea duce la o complexitate sporită, axele prioritare din cadrul aceluiași program fiind implementate în conformitate cu norme diferite, încetinind astfel punerea în aplicare; subliniază, de asemenea, riscul ca acest lucru să conducă la modificări motivate nu numai de potențialul autorităților locale și regionale (ALR) de a contribui la prioritățile UE, ci și de simplificarea normelor. Având în vedere stadiul avansat al perioadei de programare și nivelul ridicat de angajament în materie de resurse, invită Comisia Europeană să ia în considerare o reducere a transferului de 15 % permis în prezent din alocările programului și sugerează că orice astfel de limită ar trebui să țină seama și de ajustările propuse în evaluările la jumătatea perioadei, deja prezentate, cu condiția să se alinieze la noile priorități ale UE;

13. invită, ca atare, Consiliul și Parlamentul European să introducă, în calitate de colegiuitori, garanții clare pentru a atenua aceste riscuri, eliminând stimulentele false și utilizând oportunitatea oferită de prezenta propunere legislativă pentru a introduce o simplificare și flexibilitate reale pentru toate regiunile UE, garantând că simplificările normelor nu încurajează deturnarea fondurilor de la obiectivele de dezvoltare durabilă pe termen lung și nu subminează integritatea socială și de mediu a proiectelor;

14. este de acord că investițiile în întreprinderile mari sunt importante pentru a consolida competitivitatea, apărarea și decarbonizarea, deoarece direcționează cercetarea, inovarea, cunoștințele și transferul de tehnologie către alte întreprinderi din lanțul lor valoric, inclusiv către industriile energointensive care se confruntă cu provocări semnificative în materie de tranziție;

15. în conformitate cu rezoluția sa privind *Prioritățile Comitetului European al Regiunilor pentru perioada 2025-2030*, subliniază rolul important al întreprinderilor mici și mijlocii, al întreprinderilor familiale și al antreprenorilor individuali, ca elemente de bază pentru comunitățile locale și locuri de muncă durabile; subliniază, de asemenea, rolul lor în lanțurile valorice și de aprovizionare ale întreprinderilor mai mari din ecosistem; pe baza experienței recente din anumite regiuni și orașe, își exprimă îngrijorarea cu privire la unele investiții care ar putea fi realizate în domenii tehnologice și în alte domenii și care ar putea avea implicații negative asupra autonomiei strategice a UE;

16. consideră regretabil că nu a fost efectuată nicio evaluare a impactului sau a unui impact teritorial potențial;

17. subliniază că, atât în prezent, cât și în viitor, politica de coeziune trebuie pusă în continuare în aplicare pe baza subsidiarității active, cu respectarea principiilor descentralizării, guvernanței pe mai multe niveluri și parteneriatului;

Bruxelles, 15 mai 2025.

Președinta

Comitetului European al Regiunilor

Kata TÜTTŐ